

Legyen $AC = b$, $CP = d$, $\frac{1}{2}AB = e$, ekkor $BC = b + e$, legyen továbbá $PAC \sphericalangle = \alpha$ és $CPA \sphericalangle = \beta$ (1. ábra). Be kell látnunk, hogy $\alpha = 2\beta$.

Mivel $0^\circ < \alpha$, $\beta < 180^\circ$ és a koszinuszfüggvény 0 és 180° között monoton csökkenő, így az eredetivel ekvivalens a $\cos \alpha = \cos 2\beta = 2 \cos^2 \beta - 1$ egyenlőség. Ezt fogjuk igazolni.

Írjuk fel a koszinusztételt az ABC háromszögben az α szögre, majd az ACP háromszögben az α , illetve β szögekre:

$$(b + e)^2 = b^2 + (2e^2) - 4be \cdot \cos \alpha \quad (1) \quad d^2 = b^2 + \left(\frac{3}{2}e\right)^2 - 3be \cdot \cos \alpha \quad (2) \quad b^2 = d^2 + \left(\frac{3}{2}e\right)^2 - 3de \cdot \cos \alpha \quad (3)$$

Fejezzük ki (1)-ből $\cos \alpha$ -t: $\cos \alpha = \frac{3e - 2b}{4b}$; helyettesítsük be (2)-be:

$$d^2 = b^2 + \frac{9}{4}e^2 - 3e \frac{3e - 2b}{4} = b^2 + \frac{3}{2}be,$$

ezt helyettesítsük (3)-ba, és fejezzük ki $\cos \beta$ -t:

$$\cos \beta = \frac{b^2 + \frac{3}{2}be + \frac{9}{4}e^2 - b^2}{3de} = \frac{2b + 3e}{4d}.$$

Lássuk be, hogy $\cos \alpha = 2 \cos^2 \beta - 1$, azaz

$$\frac{3e - 2b}{4b} = 2 \left(\frac{2b + 3e}{4d} \right)^2 - 1. \text{ Mindkét oldalhoz } 1 - \text{et hozzáadva: } \frac{3e + 2b}{4b} = 2 \frac{(2b + 3e)^2}{8d^2} = \frac{(2b + 3e)^2}{4(2b^2 + 3be)},$$

ami valóban azonosság.

Békly Bence (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 11. o.t.)

Megjegyzések. 1. A beküldők többsége hasonló módon, általában bonyolultabb számolással oldotta meg a feladatot. Azonban ha valaki szinusztételt használt, akkor önmagában nem volt elég a $\sin \alpha = \sin 2\beta$ egyenlőséget belátni, hiszen a $(0; \pi)$ intervallumon a szinuszfüggvény nem kölcsönösen egyértelmű.

2. Lényegesen egyszerűbb a megoldás, ha abból kiindulva, hogy $BC = b + e$, rajzolunk C körül egy b sugarú kört. Ha ez a kör az AB -t D -ben, CB -t pedig E -ben metszi, akkor a 2. ábra jelöléseivel $CA = CD = CE = b$, $BE = e$.

Írjuk fel a B pontnak a körre vonatkozó hatványát kétféleképpen:

$$BE(BE + 2CE) = BD \cdot BA,$$

azaz

$$e(e + 2b) = BD \cdot 2e,$$

ahonnan $BD = b + \frac{e}{2}$.

Mivel $PB = \frac{e}{2}$, így $DP = DB - PB = b$, tehát a DPC háromszög egyenlő szárú, $DCP \sphericalangle = \beta$. E háromszög D csúcsánál $CDA \sphericalangle = \alpha$ külső szög, így valóban $\alpha = 2\beta$.

